

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer van de Staten Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1686590323-51
Uw Referentie
2022Z06052
Bijlage(n)

Datum 15 april 2022
Betreft Beantwoording vragen van het lid Van Houwelingen over het subsidiëren
van een oppositiekrant in Hongarije

Hierbij bied ik de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid
Van Houwelingen over het subsidiëren van een oppositiekrant in Hongarije. Deze
vragen werden ingezonden op 30 maart 2022 met kenmerk 2022Z06052.

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Van Houwelingen, Forum voor Democratie over het subsidiëren van een oppositiekrant in Hongarije.

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-51

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel "Activisten gaan Orbáns mediamachine te lijf met hun eigen krant: 'Ik heb kinderen en kleinkinderen. Ik doe dit voor hen'"? 1)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Klopt het bericht in dit artikel dat de Nederlandse ambassade een Hongaarse oppositiekrant heeft gesubsidieerd? Hoe groot was het subsidiebedrag? Betreft dit een eenmalige of structurele subsidie?

Antwoord

De Nederlandse ambassade heeft zowel in 2021 als 2022 financiële steun geleverd (10.000 euro per jaar), aan een project van de onafhankelijke, niet partij-gelieerde NGO eDemokracia. Met het project 'Nyomtass te is', vrij vertaald 'print het zelf', worden nieuwsartikelen verzameld van onafhankelijk media websites en verwerkt tot een document dat mensen zelf kunnen printen en kunnen verspreiden. Het betreft dus geen oppositiekrant. Nederland steunt dit initiatief, omdat Hongaren, met name op het platteland, zo verbeterde toegang tot onafhankelijk nieuws hebben. Zoals bekend is onafhankelijke journalistiek een prioriteit van het Nederlandse mensenrechtenbeleid en is het aanbod van onafhankelijke traditionele media in Hongarije beperkt.

Vraag 3

Bent u het met ons eens dat het subsidiëren door een ander land van een oppositiekrant een vorm is van buitenlandse inmenging in een soevereine democratie? Is dit een passende rol voor een Nederlandse ambassade?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2: het betreft geen oppositiekrant, maar een project van een onafhankelijke, niet partij-gelieerde NGO, dat past binnen de prioriteiten van het Nederlandse mensenrechtenbeleid.

Vraag 4

Kunt u toelichten wat u ervan zou vinden als bijvoorbeeld De Andere Krant zou worden gesubsidieerd door een buitenlandse mogendheid? Is dat wel of geen vorm van 'buitenlandse inmenging'?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2: de steun van de ambassade aan eDemokracia betreft geen steun aan een oppositiekrant, maar een project van een onafhankelijke, niet partij-gelieerde NGO dat past binnen de prioriteiten van het Nederlandse mensenrechtenbeleid.

Vraag 5

In hoeverre zijn de Nederlandse media eigenlijk vrijer, objectiever en onafhankelijker van de staat dan bijvoorbeeld de Hongaarse media, aangezien Mediahuis en DPG Media 85% van de Nederlandse printmarkt in handen hebben,

de NPO door de staat wordt betaald, sommige journalisten vroeger politici waren en vice versa en de banden tussen politiek en media in Nederland bijzonder nauw zijn?

Antwoord

Nederlandse media opereren onafhankelijk en vrij. Het landschap is pluriform. Het kabinet heeft oog voor dit onderwerp, in Europa en in Nederland.

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-51

Vraag 6

Kunt u een overzicht geven van alle donaties van Nederlandse ambassades in het buitenland aan (oppositie)kranten aldaar?

Antwoord

Nederlandse ambassades steunen geen oppositiekanten.

Vraag 7

Bent u het met de volgende definitie van desinformatie eens *“Desinformatie is te kwader trouw verspreide misleidende of onjuiste informatie. Desinformatie wordt publiekelijk bekendgemaakt of "strategisch" uitgelekt door een overheid, onderneming of andere entiteit om te voorkomen dat een doelgroep juiste conclusies kan trekken of correcte meningen kan vormen.”*? Zo ja, kan het zo zijn dat de Nederlandse ambassade in Hongarije desinformatie verspreidt door oppositiekanten te subsidiëren?

Antwoord

De Nederlandse ambassade in Hongarije heeft geen desinformatie verspreid, zie antwoord op vraag 2.

Vraag 8

Of is het misschien zo dat andere landen te ‘kwader trouw’ kunnen handelen en alleen de Nederlandse regering altijd ‘te goeder trouw’ handelt en de Nederlandse regering (of de Europese Unie) daarom per definitie geen ‘desinformatie’ verspreiden?

Antwoord

Nee.

Vraag 9

Of, iets specifieker geformuleerd, is het zo dat bijvoorbeeld Russische (staats)media volgens de regering altijd te kwader trouw propaganda verspreiden?

Antwoord

Russische (staats)media zijn aan banden gelegd door de Russische autoriteiten. Daardoor verspreiden zij vaak op eenzijdige wijze de standpunten die zijn goedgekeurd door het Kremlin.

Vraag 10

Indien dit niet het geval is, waarom worden Russische zenders die ons een ander perspectief op de werkelijkheid (kunnen) bieden, dan door de EU verboden?

Antwoord

RT en Sputnik zijn verboden vanwege het verspreiden van desinformatie en het steunen van de militaire agressie tegen Oekraïne. Tijdens deze crisis gebruiken zij de dekmantel van de journalistiek om de agressie in Oekraïne te rechtvaardigen – zelfs met onjuistheden.

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-51

Vraag 11

Is het zo dat Nederland en haar ambassades altijd te goeder trouw de enige, absolute en tijdloze waarheid verkondigen?

Antwoord

Nederlandse ambassades handelen te goeder trouw, in het belang van Nederland en voeren het kabinetsbeleid uit. Daarover wordt parlementaire verantwoordelijkheid afgelegd die vervolgens door vrije en onafhankelijke media kan worden gecontroleerd.

Vraag 12

Indien dit het geval is, wat is dan eigenlijk nog het nut van politiek debat als de regering al de absolute waarheid in pacht heeft?

Antwoord

Een beschouwing over het nut van het politieke debat deel ik graag op een ander moment in de Kamer.

Vraag 13

Indien dit niet het geval is, hoe kan de regering er dan zo zeker van zijn zelf geen desinformatie te verspreiden in bijvoorbeeld Hongarije door het subsidiëren van oppositiekranten?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 14

Deelt u onze mening dat het frappant is dat in de EU Russische zenders worden verboden, terwijl de EU persvrijheid hoog in het vaandel meent te hebben staan?

Antwoord

Het verbod op RT en Sputnik betreft een tijdelijk en beperkt verbod. Er is geen verbod voor journalisten van deze organisaties om binnen de EU hun werk te doen. Nederland is ervan overtuigd dat mediavrijheid in het belang is van de burgers van de EU en zal in EU-verband pleiten voor een oplossing voor deze situatie zodra de omstandigheden dat toelaten. Nederland blijft onafhankelijke journalisten en media in Rusland ondersteunen, hoe moeilijk dit in de huidige context ook is.

Vraag 15

Zou de Nederlandse regering zich niet veel beter hard kunnen maken voor het bestrijden van censuur opgelegd door de Europese Unie en het beschermen van de vrijheid van meningsuiting in Nederland in plaats van het subsidiëren van oppositiekranten in het buitenland?

Antwoord

Zie antwoorden op vraag 2 en 6. Nederland beschouwt mediavrijheid als fundamenteel voor een open, democratische samenleving, en zal zich hiervoor blijven inzetten, zowel in het binnenlandse- als buitenlandbeleid.

Onze Referentie

BZDOC-1686590323-51

Vraag 16

Kunnen de bovenstaande vragen afzonderlijk beantwoord worden?

Antwoord

Ja.

1) Volkskrant.nl, 28 maart 2022